

85. Perjantaina 15 päivänä marraskuuta 1991

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ulkopuolella päiväjärjestyksen

annetaan valtioneuvoston talouspoliittinen tiedonanto 2688

Kolmas käsittely:

1) Ehdotus laiksi vahingonkorvauslain muuttamisesta 2683

Hallituksen esitys n:o 151
Lakivaliokunnan mietintö n:o 5

2) Ehdotus laiksi Valtion viljavarastosta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta . 2684

Hallituksen esitys n:o 97
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6

3) Ehdotus laiksi työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta 2686

Hallituksen esitys n:o 172
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 6

Ainoa käsittely:

4) Ehdotus laiksi pellonraivauksen rajoittamisesta 2688

Mainittu, vuoden 1990 vp:ltä lepäämässä oleva lakiehdotus (HE 112/1990 vp)
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 7

S. Toinen käsittely:

5) Ehdotus laiksi liikevaihtoverolain väliaikaisesta muuttamisesta 2688

Hallituksen esitys n:o 65
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 41

6) Ehdotus laiksi eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ..... ,,

Hallituksen esitys n:o 66
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 42

7) Ehdotus laiksi kasvinsuojelulain muuttamisesta ..... ,,

Hallituksen esitys n:o 26
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 8

8) Ehdotukset laeiksi liikuntalain ja nuorisotyölain väliaikaisesta muuttamisesta ..... ,,

Hallituksen esitys n:o 101
Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 8

9) Ehdotus laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtiosuudesta annetun lain 16 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ..... ,,

S.

	S.		S.
Hallituksen esitys n:o 102 Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 7			
10) Ehdotus laiksi Valtiontakuukes- kuksesta annetun lain muuttamisesta	2688	17) Hallituksen esitys n:o 184 eduskun- nan palkkavaltuuskunnan tehtävien siirty- misestä eduskunnan valtiovarainvaliokun- nalle aiheutuvista muutoksista eräisiin lakeihin	2688
Hallituksen esitys n:o 120 Talousvaliokunnan mietintö n:o 15		18) Hallituksen esitys n:o 185 laiksi po- tilaan asemasta ja oikeuksista	,,
11) Ehdotus laiksi asuntotuotantolain 11 g §:n muuttamisesta	,,	19) Hallituksen esitys n:o 186 laeiksi kansaneläkevakuutusmaksun yhteydessä perittävästä indeksiverosta ja indeksitar- kistusten tekemättä jättämisestä vuonna 1992 eräisiin toimeentuloetuuksiin	,,
Hallituksen esitys n:o 150 Ympäristövaliokunnan mietintö n:o 5		20) Valtioneuvoston kertomus päih- deolojen kehityksestä vuonna 1990 (K 10)	,,
12) Ehdotus laiksi vuokra-asuntolainoi- den korkotuesta annetun lain muuttamises- tä	,,		
Hallituksen esitys n:o 161 Ympäristövaliokunnan mietintö n:o 6			
Pöydällepanoa varten esi- tellään:			
E n s i m m ä i n e n k ä s i t t e l y :			
13) Ehdotus laiksi valtion pelastusop- pilaitoksista	,,	21) Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 4 hallituksen esityksestä laiksi kan- sainvälisiä konferensseja ja erityisedus- tustoja koskevista erioikeuksista ja va- pauksista annetun lain muuttamisesta (HE 112)	,,
Hallituksen esitys n:o 90 Hallintovaliokunnan mietintö n:o 8		22) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 43 hallituksen esityksen johdosta val- tion liikelaitoksista annetun lain mukais- ten liikelaitosten lainanottovaltuuksista vuonna 1992 (HE 59)	,,
E s i t e l l ä ä n :			
14) Hallituksen esitys n:o 180 Ison-Bri- tannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa tulon ja omaisuu- den kaksinkertaisen verotuksen sekä ve- ron kiertämisen estämiseksi tehdyn so- pimuksen muuttamista koskevan pöytä- kirjan eräiden määräysten hyväksymises- tä	,,	23) Hallintovaliokunnan mietintö n:o 9 hallituksen esityksestä laiksi maaseu- tuelinkeinojen hallinnosta kunnissa (HE 127)	,,
15) Hallituksen esitys n:o 181 laiksi Pohjoismaiden neuvoston Suomen val- tuuskunnasta annetun lain 3 ja 4 §:n muut- tamisesta	,,	24) Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 9 hallituksen esityksestä laeik- si maaseutuelinkeinolain, porotalouslain, luontaiselinkeinolain ja kolttalain muutta- misesta (HE 96)	,,
16) Hallituksen esitys n:o 183 laiksi in- deksiehdon käytöstä vuosia 1992 ja 1993 koskevilla työ-, virka- ja toimiehtosopi- muksissa	,,	25) Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 8 hallituksen esityksestä laiksi turvapaikan hakijoiden vastaanottoase- mista ja -keskuksista (HE 171)	,,

26) Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 9 hallituksen esityksestä laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulo-säännöksen muuttamisesta (HE 109).... 2688

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Pesälä.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Alaranta, Biaudet, Hämäläinen, Juhantalo, Jurva, Jätteenmäki, Kääriäinen, Laine, Miettinen, Moilanen, Mäki-Hakola, Ranta, Rönnholm, Seppänen, Särkijärvi, Tenhiälä ja Westerlund.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä virkatehtävien takia edustajat Hämäläinen, Jätteenmäki, Kääriäinen, Miettinen, Mäki-Hakola, Ranta, Seppänen, Särkijärvi, Tenhiälä ja Westerlund sekä yksityisasioiden takia edustajat Alaranta, Rönnholm ja Vähäkangas.

Uusi hallituksen esitys

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentin kirjelmän ohella kuluvan marraskuun 8 päivästä on eduskunnalle saapunut hallituksen esitys n:o 182, joka nyt on edustajille jaettu.

Valtiontilintarkastajain kertomus vuodelta 1990

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että kirjelmän ohella tältä päivästä on eduskunnalle saapunut valtiontilintarkastajain kertomus vuodelta 1990. Tämä kertomus on nyt saatettu eduskunnan tietoon jakamalla se edustajille.

Kirjalliset kysymykset

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoi-

S. tettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 268, 269, 272, 273, 275, 281, 287 ja 293. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

Pankkivaltuusmiesten täydennys

Toinen varapuhemies: Luetaan pankkivaltuusmiesten vaalia koskeva eduskunnan valitsijamiesten kirjelmä.

Sihteeri lukee:

”Eduskunnan valitsijamiehet
15 päivänä marraskuuta 1991

Eduskunnalle

Eduskunnan valitsijamiehet kunnioittaen ilmoittavat, että he ovat tänään 15 päivänä marraskuuta 1991 valinneet pankkivaltuusmieheksi nyt kulumassa olevan vaalikauden jäljellä olevaksi ajaksi filosofian maisteri, kirjailija Jörn Donnerin sekä määränneet hänet toimimaan suppeammassa pankkivaltuustossa piiri-insinööri Pentti Mäki-Hakolan 2. varamiehenä.

Valisijamiesten puolesta:

Kimmo Sasi
Puheenjohtaja

Ritva Bäckström
Sihteeri”

Toinen varapuhemies: Ilmoitan, että ulkopuolella päiväjärjestyksen annettava valtioneuvoston talouspoliittinen tiedonanto esitellään päiväjärjestyksen 26) asian jälkeen.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotus laiksi vahingonkorvauslain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 151
Lakivaliokunnan mietintö n:o 5

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. Nikula: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että eduskunta päättäisi lausua lakiehdotuksen hyväksyessään perusteluissa seuraavaa: "Hyväksyessään lakiehdotuksen eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ja antaa eduskunnalle kiireellisesti esityksen vahingonkorvauslain muuttamiseksi siten, että lakiin otetaan säännös, jonka mukaan tahallisella henkirikoksella ja törkeällä pahoinpitelyllä uhrin lähimmille omaisille aiheutettu kärsimys voidaan tuomita syyllisen korvattavaksi."

Ed. Hassi: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Nikulan ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Nikula ed. Hassin kannattamana ehdottanut perusteluihin edellä esittämänsä lausumaa.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Nyt on äänestettävä perusteluja koskevasta ehdotuksesta.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Nikulan ehdotus "ei".

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 86 jaa- ja 74 ei-ääntä; poissa 39. (Koneään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Ehdotus laiksi Valtion viljavarastosta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys n:o 97

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. Riihijärvi: Herra puhemies! Ehdotan, että lakiehdotus, jolla vähennetään Valtion viljavaraston velvoitetta varastoida siemenviljaa, hylätään.

Ed. Mäkelä: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Riihijärven ehdotusta.

Ed. Vistbacka: Herra puhemies! Tuntuu käsittämättömältä, että lähdetään ns. säästölakina viemään tällaista asiaa eteenpäin. Kuten muistamme, 87 oli katovuosi ja silloin ei Valtion viljavarastossa ollut siemenviljaa, sitä jouduttiin kasvattamaan jopa ulkomailla, että saatiin. Etukäteen ei voida koskaan tietää, minkälainen sato on. Sen johdosta kannatan nimenomaan ed. Riihijärven ehdotusta lakiehdotuksen hylkäämiseksi. Saattaa olla, että kahden huonon katovuoden jälkeen maassa jälleen ei ole siemenviljaa.

Ed. Rajamäki: Herra puhemies! Valtion viljavaraston valmiudet ovat siemenviljan osalta varsin hyvät, ja siemenviljan varastoinnin laskeminen 80 miljoonaan kiloon ei vaaranna millään tavalla siemenvarmuutta maassa.

Mainittakoon, että kysymyksessä on siinä mielessä säästölaki, että koko Valtion viljavaraston 1 350 miljoonan kilon viljan varastointi maksaa tavattoman paljon veronmaksajille. Muun muassa normaalin viljan korkokustannukset ja normaalit hoitokustannukset tekevät lähes 40 penniä kilolta, kun maailmanmarkkinahinta on sen alle. Samoin siemenviljan osalta se nousee reilusti yli 40 pennin kilolta. Sen maksaa joka vuosi viljakilon siellä säilyttäminen. Tässä mielessä on tärkeätä katsoa vähän kustannuksiakin maataloudessa joka puolella. Sieltä tulee laskua veronmaksajille ja kansantaloudelle. Toinen asia on turvata todella siemenvarmuus toisaalta.

Ed. S-L. Anttila: Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäelle totean varastointikuluista, että huomattavasti suurempi ongelma on se, jos ei ole, mistä viljaa ottaa. Meillä on tavattoman lähellä alueita, joilla on se tilanne, että ei yksinkertaisesti ole sitä viljaa, jota kipeästi tarvittaisiin niin ruoaksi kuin peltoonkin kylvettäväksi. Sen sijaan suosittelen ed. Rajamäelle sitä, että tutkisimme mahdollisuutta, jolla voitaisiin viljelijöiden kanssa tehtyjen varastosopimusten kautta myös osaltaan täyttää varmuusvarastointivelvoitetta. Väitän, että se on silloin halvempi kuin Valtion viljavarastoon menneet varastointikulut.

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Alun perin aikaisempien hallitusten aikana on ollut sellainen suunnitelma, että varmuusvarastointi nostetaan 120 000 tonniin. On kovin lyhytnäköistä nähdä, että jos meillä tulee huonoja vuosia, silloin lisätään siemenen varastointivarmuutta. Eihän silloin mitään voida lisätä, koska vilja, joka saadaan, ei ole edes siemeneksi kelvollista. Ensiarvoisen tärkeätä on se, että siemenviljassa pidetään riittävä omavaraisuus, se on kaiken a ja o niin meillä kuin Neuvostoliitossakin.

Minä huomautan siitä, että säästö, joka esityksellä saadaan, on 8,3 miljoonaa markkaa, kun samanaikaisesti painitaan yli 10 miljardin markan ongelmissa maatalouden tukiaisten kanssa. Tämä on kuin hyttysen surina Itämerellä. Tällä ei ole mitään merkitystä, mutta sen vaikutukset saattavat olla tulevaisuudessa kohalokkaat.

Ed. Rajamäki: Herra puhemies! Sen verran vain, että ed. S-L. Anttilan tapa puolustaa hallituksen esityksiä oli jälleen hämmästyttävä eli roolipeli on vähän sekaisin tässä istunnossa hänen kanssaan. Minusta kyseessä on järkevä siemenvarmuuden turvaava taloudellinen toimenpide. Jos ed. S-L. Anttila haluaa lähialueiden siemen-, rehu- ym. viljavarmuuden Suomen kautta turvata, sitten täytyy jo panna monet kertoimet maa- ja metsätalousministeriön budjetin kohdalle, ja ilmeisesti suomalaista veronmaksajaa sitten rangaistaan oikein viimeisen päälle.

Ed. S-L. Anttila: Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäelle vain totean, että otin asian yhtenä esimerkkinä siitä, minkälaisia ongelmia syntyy silloin, kun viljaa ei todella ole. Minusta jos minkä niin tämän pitäisi opettaa meille

vähän uuden tyyppisiä asenteita. Siis ei se ole ongelma välttämättä, mikä on viljan varastointikulu, vaan se, että viljaa ei todella olisi-kaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Riihijärvi ed. Mäkelän kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylättäisiin.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka hyväksyy lakiehdotuksen, äänestää ”jaa”; jos ”ei” voittaa, on lakiehdotus hylätty.

Toinen varapuhemies: Ilmoitan, että pöytäkirjaan merkitään, miten kukin edustaja on äänestänyt.

”Jaa” äänestävät seuraavat edustajat:

R. Aho, Ala-Harja, Ala-Nissilä, Alho, Andersson, S-L. Anttila, U. Anttila, Antvuori, Apukka, Astala, Aula, Backman, von Bell, Björkenheim, Donner, Dromberg, Enestam, Gustafsson, Haavisto, Hacklin, Halonen, Hassi, Hautala, Heikkinen, Helle, Hiltunen, Hurskainen, Huuhtanen, Häkämies, Iivari, Jaakonsaari, Jansson, Jokiniemi, Jouppila, Järvilahti, Jääskeläinen, Kaarilahti, Kalli, Kalliomäki, Kallis, Karhunen, Kasurinen, Kauppinen, Kautto, Kekkonen, Kempainen, Kohijoki, Koistinen, Komi, Korhonen, Korkea-osa, Korva, Koski, Koskinen, Kuittinen, Laakkonen, Laakso, Laaksonen, Lahikainen, Lahti-Nuutila, Lahtinen, Laitinen, Laivoranta, Lamminen, M. Laukkanen, V. Laukkanen, Laurila, Lax, Lehtinen, Lehtosaari, J. Leppänen, P. Leppänen, Liikkainen, Lindqvist, Lindroos, Linnainmaa, Lippinen, Louekoski, Louvo, Luhtanen, Luttinen, Luukkainen, Malm, Markkula, Mattila, Metsämäki, Morri, Muttilainen, Mölsä, Niinistö, Nikula, Nordman, Nyby, Näsi, A. Ojala, O. Ojala, Ollila, Paakkinen, Paasio, Paloheimo, Pelttari, Perho-Santala, M. Pietikäinen, Polvi, Polvinen, Puhakka, Puisto, Pulliainen, Pykäläinen, Rajamäki, Rask, Rauramo, O. Rehn, Renko, Renlund, Rimmi, Rinne, J. Roos, T. Roos,

Rossi, Ryynänen, Rätty, Röntynen, Saapunki, Saari, Saario, Saastamoinen, Sasi, Savela, Savolainen, Seivästö, Skinnari, Stenius-Kaukonen, Suhola, Taina, Takala, Tennilä, Tiuri, Toivonen, Tuomioja, Turunen, Tykkyläinen, Törnqvist, Ukkola, Urpilainen, Wahlström, Vanhanen, Varpasuo, Vehkaoja, Vihriälä, Viljamaa, Viljanen, Virrankoski, Vuorensola, Vuoristo, Vähäkangas, Vähänäkki, Väistö ja Zyskowitz.

”Ei” äänestävät seuraavat edustajat:

Aittoniemi, Mäkelä, Mäkipää, Riihijärvi, Suhonen ja Vistbacka.

Poissa äänestyksestä ovat seuraavat edustajat:

E. Aho, Alaranta, Biaudet, Hämäläinen, Isohookana-Asunmaa, Juhantalo, Jurva, Jätteenmäki, Kanerva, Kankaanniemi, Kuuskoski, Kääriäinen, Laine, Miettinen, Moilanen, Myller, Mäki-Hakola, Norrback, Pekkarinen, Pesälä, S. Pietikäinen, Pokka, Ranta, E. Rehn, Rusanen, Rönholm, Salolainen, Seppänen, Särkijärvi, Tenhiälä, Uosukainen, Westerlund, Viinanen ja Väyrynen.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 159 jaa- ja 6 ei-ääntä; poissa 34. (Koneään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt lakiehdotuksen.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Ehdotus laiksi työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 172
Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuslaitoksen mietintö n:o 6

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. Skinnari: Herra puhemies! Jälleen on esillä esitys, joka kuvastaa hallituksen epävarmuutta työttömyysasioitten hoitamisessa.

Työttömyysluvut nousevat koko ajan. Kesäkuussa hallitus esitti työnantajan työttömyysvaikutusmaksua korotettavaksi yhteensä lähes miljardilla, ja nyt tarvitaan työnantajille miljardi lainavaltuuksia, jotta pahenevaa työttömyyttä voitaisiin hoitaa. Mutta varsinaisen työttömyyden hoitamiseksi, joka työttömyyseläkeläiset mukaan luettuna on tällä hetkellä yli 300 000, hallitus ei tee yhtään mitään, vaan Ahon—Viinaseen devalvaatiohallitus, joka on devalvaatiosta juuri päättämässä, pelkästään tekee negatiivisia toimenpiteitä. Kaikki positiiviset toimenpiteet työllisyysparantamiseksi puuttuvat. Tässäkään tilanteessa hallituksella ei näytä olevan minkäänlaisia toimenpiteitä siitä, miten se saisi meidän viientiamme menemään eteenpäin, millä tavoin se saisi suomalaisia tuotteita paremmin Euroopassa, Yhdysvalloissa ja Japanissa markkinoiduiksi.

Tässä mielessä odottaisi, että hallituspuolueitten eduskuntaryhmät tekisivät tänään viimein johtopäätöksen siitä, että tästä Ahon — Viinaseen hallituksesta ei ole Suomessa hoitamaan näitä asioita, vaan hallituksen pitäisi erota.

Ed. Zyskowitz: Herra puhemies! Ed. Skinnarin puheenvuoron johdosta toteaisin, että ed. Skinnarilla ilmeisesti on sellainen käsitys, että työttömyyttä voitaisiin lailla hoitaa ja lailla säätää, että työttömyys vähenee. Ei hallitus suinkaan ole ollut toimeton työllisyyskysymyksissä, päinvastoin. (Ed. Halonen: Lisännyt!) Hallitus on eri keinoin pyrkinyt omalta osaltaan aikaansaamaan tässä maassa esimerkiksi sellaisen tulopoliittisen ratkaisun, (Ed. Jaakonsaari: Ojoi!) joka syntyessään merkitsisi sitä, että pystyisimme parantamaan suomalaisen teollisuuden ja elinkeinoelämän kilpailukykyä ja tätä kautta luomaan ja ylläpitämään työllisyyttä.

Mutta ne vastuuttomat piirit mm. ammattiyhdistysliikkeessä, jotka vähää välittämättä kokonaisuudesta katselevat vain hyvin ahtaasti omien liittojensa ja omien kukkaroittensa kautta näitä kysymyksiä, eivät ole olleet valmiita sellaisiin kokonaisratkaisuihin ja sellaisten toimenpiteiden edistämiseen, joilla voitaisiin tässä maassa työllisyyttä parantaa ja osoittaa solidaarisuutta myös niitä kohtaan, jotka ovat työttöminä, eikä vain oman liiton muita jäseniä kohtaan.

Ed. Ollila: Arvoisa puhemies! Ed. Skinnari tapansa mukaan puhui asian vierestä ja myös väärin sikäli, että hallitus ei päättä devalvoinnista, koska se ei kuulu hallituksen tehtäviin.

Ed. V i s t b a c k a : Herra puhemies! Ed. Zyskowitzille sen verran, että minun mielestäni hallitus ei ole kovinkaan hyvin pitänyt yllä työllisyyttä, koska työttömien määrä on yli 300 000, lisäksi lomautetut, ja kun edustaja totesi, miten työttömien asiat on yritetty hoitaa, niin hallituksella on lakiesitys, jossa nimenomaan pitkäaikaistyöttömien asemaa heikennetään.

Ed. S t e n i u s - K a u k o n e n : Herra puhemies! Viime keväänä, kun talouspolitiikan linjasta päätettiin, vasemmistoliiton eduskuntaryhmä totesi, että hallituksen valitsema linja tulee johtamaan työttömyyden rajuun kasvuun. Olemme nähneet, mihin kasvuun on päädytty. Tämä hallituksen esitys on tarvittu juuri sen takia, jotta voitaisiin työttömille maksaa tänä vuonna päiväraha. Nyt lakiehdotus antaa työttömyyskassojen keskuskassalle mahdollisuuden ottaa lainaa päivärahojen maksamiseksi. Olisi erittäin hauska tietää, minkälaisilla koroilla nämä lainat otetaan ja minkälaiset kustannukset tästäkin syntyvät. Työnantajathan korot maksavat. Me emme olisi olleet tässä tapauksessa ollenkaan valmiit panemaan työnantajien niskaan tällaisia suuria lisäkustannuksia.

Ensi vuoden osalta on arvioitu, että työnantajien työttömyysvakuutusmaksu olisi 3,65 prosenttia. Se on juuri niitä sosiaaliturvamaksuja, joita hallitus on koko ajan vaatinut alennettavaksi. Mutta omalla politiikallaan hallitus on aiheuttanut suurtyöttömyyden, ja siitä kaikki nyt kärsivät.

Ed. S k i n n a r i : Herra puhemies! Ed. Zyskowitz ei yhdelläkään sanalla tuonut esiin, millä tavoin hallitus aikoo meidän elinkeinoelämäämme sekä kotimaassa että viennin osalta viedä eteenpäin muutoin kuin tekemällä äsken tapahtuneen pakkodevalvaation. Uskoisi, että eduskuntaryhmän varapuheenjohtajalla olisi edes jonkinlaisia esimerkkejä siitä, mitä on tehty. Ihan samalla tavoin kuin työministeri Kanerva on ollut esittämässä hallituksen vaihtoehtoja, mitään näistä ei kuitenkaan käytännössä ole pystytty toteuttamaan.

Minua ihmetyttää vielä, että Ahon — Viinosen devalvaatiohallitus on olevinaan myös palkansaajien puolue, mutta ed. Zyskowitz ei äsken puhunut yhtään mitään niistä palkansaajista, jotka ovat antaneet viime vaaleissa vielä äänensä kokoomukselle. Hän puhui pelkästään siitä, millä tavoin asiaa pitäisi hoitaa nimenomaan hallituksen näkökulmasta. Hallituksen osalta

täytyy todeta, että kun katseli tätä rivistöä, joka oli markkaa 14 prosentilla devalvoimassa, ei näyttänyt olevan kukaan muu onnellinen mies kuin ulkoministeri Paavo Väyrynen.

Ed. H e l l e : Arvoisa puhemies! Ed. Zyskowitzin puheenvuoro oli todella hämmästyttävä. Hän puhui siinä mm. vastuuttomista piireistä. Mielestäni vastuuttomuus on ollut tässä maassa muutaman kuukauden ajan selvästi Ahon hallituksen harteilla. Se ei ole saanut mitään tolkkua omaan talouspolitiikkaansa, joka on nyt kärsinyt täydellisen konkurssin. Hallituksen toimenpitein on nimenomaan lisätty työttömyyttä, aiheutettu hätää, konkurssseja jne. Se johtuu ihan suoraan siitä talouspoliittisesta linjasta, jonka hallitus on valinnut. Minusta hallituksen kyvyttömyys on todella niin suurta ja niin hämmästyttävää, että en tiedä, onko Suomen historiassa mikään hallitus kyennyt näin lyhyellä ajalla niin täydelliseen umpikujaan ajamaan sekä itsensä että nimenomaan koko maan talouspolitiikan. Hallituksen, joka juuri äsken saliin marssi, olisi syytä erota.

Ed. J a a k o n s a a r i : Herra puhemies! Ed. Zyskowitz syytti ammattiyhdistysliikettä siitä, että tulopoliittista ratkaisua ei ole syntynyt. Hallitus on itse tehnyt parhaansa yrittäessään vaikeuttaa koko ajan tulopoliittisen ratkaisun syntymistä. Onkin ollut ihan selvästi nähtävissä, että hallitus on enemmän keskittynyt aitoon thatcherilaiseen tapaan ammattiyhdistysliikkeen kurittamiseen kuin Suomen nostamiseen lamasta. On totta, ed. Zyskowitz, että ei voi säätää lakia työpaikoista, mutta lainsäädännöllä voidaan toki synnyttää uusia työttömiä, missä asiassa hallitus on tehnyt parhaansa.

Ed. Z y s k o w i c z : Arvoisa puhemies! Ed. Vistbackan puheenvuoron johdosta, jossa hän viittasi eduskunnassa olevaan työllisyyslain muutokseen, totean, että tämä hallitus ei ole todellakaan pystynyt toisin kuin SMP, niin kuin muistamme, poistamaan kolmessa kuukaudessa työttömyyttä. Sen sijaan tämä hallitus on joutunut tekemään muutoksia SMP:läisen työministerin aikana säädettyyn työllisyyslakiin, joka muun ohella on osoittautunut käytännössä mahdottomaksi toteuttaa.

Työllisyyskysymyksestä ja ammattiyhdistysliikkeen vastuusta ed. Jaakonsaari sanoi, että hallitus on pyrkinyt päinvastoin vaikeuttamaan työmarkkinoilla tuloratkaisun syntymistä. Ed.

Jaakonsaari, teidän kanssanne eri mieltä ovat ainakin SAK, TVK, STTK ja Akava työnantajajärjestöjen lisäksi, jotka hallituksen kanssa sopivat tulopoliittisen kokonaisratkaisun. Nyt valitettavasti vain oli niin, että tuon tulopoliittisen kokonaisratkaisun syntymiselle ei löytnytäkään edellytyksiä, kun mentiin liittotasolle. Edelleenkin väitän, että tämän kaltaiset tulopoliittiset ratkaisut, joita tarvitaan myös tässä tilanteessa ja tästä eteenpäin, ovat se keino, jolla pyritään suomalaista kilpailukykyä lisäämään, ja se taas, suomalaisen teollisuuden pyörien pyöriminen ja viennin vetäminen, on ainoa keino, jolla pystymme työllisyyttä vakaalla ja kestäväällä tavalla tässä maassa parantamaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

Poistoja päiväjärjestyksestä

Toinen varapuhemies: Päiväjärjestyksestä poistetaan 4)—20) asia.

Pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi tiistain täysistuntoon

21) Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 4 (HE 112)

22) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 43 (HE 59)

23) Hallintovaliokunnan mietintö n:o 9 (HE 127)

24) Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 9 (HE 96)

25) Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 8 (HE 171)

26) Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 9 (HE 109)

Valtioneuvoston talouspoliittinen tiedonanto

Toinen varapuhemies: Ulkopuolella päiväjärjestyksen annetaan valtioneuvoston talouspoliittinen tiedonanto.

Pääministeri A h o : Herra puhemies! Hallitus aloitti toimintansa vaikeassa taloudellisessa tilanteessa, jossa ongelmat ovat kärjistyneet ja jossa perusteet, joille vuoden 1991 talouskehitys oli arvioitu, osoittautuivat kestävämmiksi. Vaihtotaseen vaje on kuluvana vuonna edelleen suuri samalla, kun kokonaistuotanto supistuu voimakkaasti ja työttömyys kasvaa jyrkästi. Ongelmien taustalla ovat useat ulkoiset ja sisäiset syyt, joista keskeisiä ovat idänviennin tyrehtyminen, länsimarkkinoiden taantuma sekä ylikuumentuneen korkeasuhdanteen jälkeensä jättämät tasapainottomuudet. Usean vuoden aikana kilpailijamaita nopeampana jatkunut kustannusten ja hintojen nousu on perussyy yritystemme nykyisiin kannattavuusvaikeuksiin.

Hallituksen talouspolitiikan tavoitteina ovat olleet ja ovat vaihtotaseen alijäämän pienentäminen ja ulkomaisen velkaantumisen pysäyttäminen, työllisyyden turvaaminen, julkisen talouden tehostaminen sekä avoimen sektorin kansantuoteosuuden kääntäminen nousuun. Näiden tavoitteiden edistämiseksi on pyritty avoimen sektorin toimintaedellytysten ja hintakilpailukyyn vahvistamiseen. Yritysten sosiaalivakuutusmaksuja ja verorasitusta on kevennetty tuntuvasti.

Kesäkuussa markka liitettiin yksipuolisesti Euroopan valuuttayksikköön ecuun. Kilpailukyyn kohentamiseksi tavoitteeksi asetettiin kotimaisten työvoimakustannusten tason selvä alentaminen. Hallitus myötävaikuttikin osaltaan siihen, että työmarkkinoiden keskusjärjestöt pääsivät lokakuussa sopimukseen tulopoliittisesta kokonaisratkaisusta. Neuvotellussa muodossa ratkaisu olisi parantanut kilpailukykyämme merkittävästi.

Syksyn mittaan markkinakorot ovat pysyneet korkeina. Tulopoliittisen kokonaisratkaisun syntyminen keskusjärjestötasolla ei rauhoittanut rahamarkkinoita, sillä talouden suuret ongelmat ja epävarmuus tulosopimuksen syntymisestä liittotasolla sekä niiden seurauksena syntyneet spekulatiot ovat ylläpitäneet devalvaatio-odotuksia.

Kun valuuttavaranto jatkoi vähentymistään nousevasta ja erittäin korkeasta korkotasosta huolimatta, päätti Suomen Pankki päästää markan kellumaan vapaasti.

Valuuttakurssipäätöstä seuranneessa uudessa tilanteessa hallituksen keskeiset talouspoliittiset tavoitteet ovat ennallaan. On edelleen välttämätöntä, että kustannuskriisi saadaan nopeasti ratkaistuksi. On luotava edellytykset vientivetoisen kasvun käynnistymiselle ja korkojen alentumiselle. Vakaaseen talouskehitykseen, kestävään työllisyyden kohentamiseen ja hyvinvointiyhteiskunnan perustan turvaamiseen voidaan päästä vain avoimen sektorin toimintaedellytyksiä vahvistamalla.

Markan uutta kurssia määrättäessä hallitus tähtää talous- ja tulopoliittiseen kokonaisuuteen, joka turvaa markan ulkoisen arvon alentamisen tavoitellut kilpailukykyvaikutukset. Devalvaatiohyödyn täytyy koitua täysimääräisesti avoimen sektorin yritysten kannattavuuden parantamiseksi. Kompensaatioita tuontihintojen noususta ei voida myöntää millekään osapuolelle. Tämän mukaisesti on edelleen ensiarvoisen tärkeää, että saadaan aikaan maltillinen tulopoliittinen ratkaisu. Myös budjetin säästötoimet voitaisiin tällöin toteuttaa suunnitellulla tavalla.

Hallituksen talouspolitiikan keskeiset elementit ovat seuraavat:

1. Markan ulkoista arvoa alennetaan 14 prosentilla.

2. Työvoimakustannuksia kevennetään siirtämällä työnantajan sosiaaliturvavakuutusmaksuja osittain työntekijöiden maksettavaksi.

3. Hallitus jatkaa työmarkkinajärjestöjen kanssa neuvotteluja, joilla tähdätään palkkojen jäädyttämiseen.

4. Hallitus pyrkii hillitsemään hintojen nousua tehostamalla kilpailupolitiikkaa uuden lain-säädännön mukaisin toimenpitein.

5. Hallitus tuo eduskuntaan uusia säästölaki-esityksiä julkisten menojen kasvun rajoittamiseksi.

Markan arvoa muuttamalla ja maltillisella tulo- ja tulopoliittisella parantaa teollisuuden hintakilpailukykyä nopeasti ja tuntuvasti. Talous- ja tulopoliittikan keskeisenä tehtävänä on pitää kustannus- ja hintakehitys edelleen alhaisena. Palkkojen jäädytyksen ja työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen alenemisen ansiosta kuluttajahintojen nousu jääkin ensi vuonna varsin vähäiseksi. Viennin arvioidaan lisääntyvän ja ensi vuonna vaihtotase paranee. Näillä ratkaisuilla kokonaistuotannon supistuminen saadaan pysähtymään ja kääntymään tulevan vuoden aikana kasvuksi.

Toinen varapuhemies: Valtiopäiväjärjestyksen 36 §:n 1 momentin mukaan asia on pantava pöydälle johonkin seuraavaan istuntoon. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia pantaisiin pöydälle tänään pidettävään seuraavaan istuntoon.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia pannaan pöydälle seuraavaan istuntoon.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään kello 13.45.

Täysistunto lopetetaan kello 13.31.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Erkki Ketola

